

TÉMA PRO TENTO TÝDEN:

„Moje knihovnička“

Cílem tématu je vzbudit u dětí kladný vztah ke knihám a získat elementární poznatky o vzniku knih.

Moje nejoblíbenější knížka

Doma s rodiči si popovídat, kterou knížku máte nejraději, proč. Můžete si jí společně prohlédnout, přečíst.

Historie – předchůdci knihy

Než vznikla kniha, vedla k tomu dlouhá cesta.

- **obrázkové písmo** na stěnách jeskyní – nejstarší druh písma, který se vyvinul z jednoduchých obrázků.

Když ještě lidé neuměli psát (neznali písmo) a potřebovali někomu zanechat zprávu, že např. ulovili velké zvíře nebo že vyhráli v boji proti nepřítelům, nakreslili obsah sdělení obrázky.

Z čeho je kniha vyrobena?

Pokuste se s dětmi vyrobit papír. Je to pouze nápad, dle vašich možností a času.

Během výroby zdůrazněte recyklaci papíru – sběr starého papíru – kontejnery; a využití pro jeho další zpracování.

Začněte na přípravě den předem!!! Dětem dejte k trhání různé druhy papíru. Celkově vám výroba papíru zabere asi čtyři dny práce.

Co potřebujeme:

1. starý papír (nevhodný je potištěný černou barvou – tiskařská barva budoucímu papíru na kráse nepřidá – zato popsany nevadí, dobré jsou i podsady na vejce)
2. čistý balicí papír (náš nový arch se k němu nepřilepí jako k jiným druhům papíru, naopak se z něj dá lehce sloupnout), případně mikrotenový sáček
3. savý papír (noviny)

4. savou látku (utěrku)
5. rovnou desku; mísu nebo hluboký talíř; mixér nebo struhadlo (nebo pilné ručičky)
6. ke zkrášlení: rozmanité vylisované rostlinky, barevné nitky; barvivo – kávu, ovoce, koření, potravinářské barvivo... dle fantazie

- Různý papír určený k naší recyklaci natrháme na malé kousky (to znamená asi 1 až 3 cm) a necháme jej namočený v míse s vodou 12 až 24 hodin.
- Pak papír rozmělníme na kašičku – čím bude hrubší, tím bude i papír hrubší, a naopak (ale pozor ať papír není příliš rozmělněný – to by se pořádně nespojil a trhal by se).

Použijeme nejlépe mixér, nebo z papíru vymačkáme vodu a uděláme kouli, kterou nastrouháme, nebo použijeme svoje ručičky a papír ve vodě tak dlouho rozmělnujeme, trháme a mačkáme, až jsme s výsledkem spokojeni. Do kašičky zapracujeme také různé příměsi a barviva, podle vlastní fantazie. Případně do ní můžeme taky přimíchat škrob (na 1 talíř asi 1 lžíci) – pro zpevnění.

„Psací“ papír musíme udělat hodně jemný, hladký, tenký a čistý.

Pracovní plocha: na desku dáme savou látku, na kterou položíme vrstvu novin a na ně balicí papír.

- Z papíroviny vymačkáme přebytečnou vodu (ale dáváme pozor, aby nebyla příliš suchá – měla by být asi tak mokrá, aby se dala lehce rozprostřít na dlani) a vytvoříme z ní na balicím papíře svůj vlastní aršík. Můžeme jej ještě přizdobit vylisovanými kvítky a vším, co nás napadne.

Arch potom pomocí novin zbavujeme přebytečné vody, jak jen to jde. Aby se voda lépe vsakovala, také noviny pod balicím papírem střídáme. Nakonec arch můžeme ještě přejet válečkem, aby byl rovnější, ale není to vůbec nutné. Pak jej necháme sušit na slunci, u topení (nezapomeneme podložit suchými novinami).

- Usušený arch z balicího papíru opatrně sloupneme. Pokud se nám zkroutil a my ho chceme vyrovnat, můžeme jej, zabalený do látky, přejet napařovací žehličkou.

Co je v knihách?

Písmenka.

Knihy píše spisovatel. Z písmenek vznikají slova.

Báseň

Abeceda není žádná věda

Když se řekne abeceda,
tak to není žádná věda.

Každý kluk i holčička,
i ta hodně maličká,
Honzík nebo Alenka,
naučí se písmenka.

Didaktické hry s hláskami:

1. Na jaké písmeno začíná mé jméno?
2. Na jaké písmenko začíná slovo...?

Ať jsi holka nebo kluk,
zbystři oči, napni sluch
Po domě se rychle projdi,
co začíná na ... najdi.

Děti hledají doma předměty začínající na dané písmenko.

Co je v knihách?

Obrázky.

Obrázky do knih kreslí ilustrátor.

Kresba oblíbeného dětského hrdiny – prohlížejte si nejprve ilustrované knihy, vyzdvihněte známé pohádkové postavy (Křemílek a Vochomůrka, Krteček, Pejsek a kočička, Hajný Robátko). Jaké pohádky ještě znáte? (Pat a Mat, Bořek stavitel, mašinka Tomáš...)

Jak s knihami zacházet?

Poslech příběhu z Martínkovy čítanky (Eduard Petiška) „Počmáraný den“, tento příběh jsem samostatně vložila jako odkaz

Rozbor textu: nečmáráme do knih, ukládáme na své místo – ne pod skříň, knihy prohlížíme s čistýma rukama, nejíme nad knihou...

Proč s knihami zacházíme opatrně? Co by se stalo, kdybychom zničili všechny knihy?

K

do mi doma čte pohádky?

Společně si doma povídat kdo a kdy čte pohádky. Zdůrazníme hlavně kladné emoční cítění při poslechu pohádky v době Covidu, kdy děti něco bolí, jsou smutné, že nemohou za kamarády, chodit do školky.

Hádanka: Jak se jmenuje klouček, který každý večer před spaním nosí dětem pohádku?

Nápověda: Pohádky má napsané na listech papíru, které rozhazuje. Jezdí autem, na kole, na houpacím koníkov...

Skládání čepice z novin pro Večerníčka podle nápodoby. Prosím rodiče o předkreslení obličeje. Děti si obličej vystříhnou nůžkami (dbát na správné držení). Teď už je jen na Vás, zda použijete pastelky, vodové barvy...

I slepí mohou číst knihy

Braillovo písmo

Mohou slepí číst? My čteme očima, slepí používají ruce. Zkuste si doma zahrát na nevidomé (slova je odvozeno od slova nevidí).

- Hmatová hra 1: Poznej svého člena rodiny (dítě se pokouší uhodnout jméno člena rodiny, kterého se zavázanýma očima ohmatává)

Co ještě můžeme rukama cítit? (teplé/studené; velké/ malé; hladké/hrubé) Rodiče řeknou jednu vlastnost a děti doplňují opaky.

- Hmatová hra 2: Vložte do pytlíčku např. malou a velkou kostku. Dítě má za úkol vybrat na základě hmatového vnímání malou kostku. (obměna: malé a velké autíčko, malá a velká kulička apod.)

System čtení u nevidomých je založen na poznávání hladkého a hrubého. Ukázka slepeckého písma je např. na některých krabičkách od léků. Dejte dětem ohmatat text psaný Braillovým písmem.

Další náměty:

- **Pohybová hra**

Na pohádkové postavy – reakce na smluvený signál. Rodiče domluvte se s dětmi na provedení cviku, nejprve dva, pak postupně přidávejte. Např.:

Vodník – leh na zem (do rybníka)

Čert – poskoky (řádí v pekle)

Král – sed (na trůně)

Princezna – stoj vzpřímený

- Vytvořte si doma dle vlastní fantazie záložku do knihy
- Písně: poslechněte si doma přes kanál youtube písně z pohádek

